

Päiväys
3.8.2022

Diaarinumerot
295/2022
302/2022
303/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristölupa-asiaa koskevassa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

3.8.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **10.8.2022 (7 pv)**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 3.8.2022 nro 835/2022, valitus ympäristölupa-asiaassa / ympäristöluvan myöntäminen betoni- ja asfalttijätteen varastoinnille ja käsittelylle sekä niiden käyttöä kenttä- ja teialueiden rakentamisessa, Janakkala

Luvan hakija

Humuspehtoori Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **3.8. – 9.9.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **9.9.2022**.

03.08.2022

Dnrot 295/03.04.04.04.19/2022

302/03.04.04.04.19/2022

303/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1) [REDACTED]

2) [REDACTED]
[REDACTED]

3) [REDACTED]

Luvan hakija Humuspehtoori Oy

Päätös, josta valitetaan

Janakkalan lupajaosto 26.2.2019, 19.02.2019 § 11

Lupajaosto on myöntänyt Humuspehtoori Oy:lle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan betoni- ja asfalttijätteen vastaanottamiseen, varastointiin ja käsittelyyn sekä hyödyntämiseen kenttien ja teiden rakenteissa Piilonsuon alueella kiinteistöillä Uusi-Juhola 165-431-1-1033 ja Piilonsuo 165-431-1-1496.

Toiminta on järjestettävä hakemuksen mukaisesti ja seuraavia määräyksiä noudattaen:

Yleiset määräykset

1. Alueella saa ottaa vastaan vuosittain yhteensä enintään 49 900 tonnia betoniteollisuuden ylijäämäbetonia ja hylkytuotteita (jäteluokka 10 13 14), rakennusten rakentamisessa ja lajittelevassa purkamisessa syntyvää betonijätettä (jäteluokka 17 01 01) sekä tiepäällysteiden purkamisessa syntyvää asfalttijätettä (jäteluokka 17 03 02). Muiden jätteiden vastaanottaminen on kielletty.

Alueella saa varastoida jätteitä ja niistä valmistettuja murskeita yhteensä enintään 15 000 tonnia.

Jätteet on varastoitava ja käsiteltävä laitosalueella, jonka sijainti on merkitty hakemukseen sisältyvään asemapiirrookseen. Betonimursketta saa varastoida väliaikaisesti myös rakenteilla olevalla kenttäalueella.

Vastaanotettavan betonijätteen seassa saa olla enintään 30 % tiiltä (17 01 02) sekä teräksiä (17 04 05) ja pieniä määriä puuta (17 02 01) ja muoviva (17 02 03). Betonijätettä ei saa ottaa vastaan purkutyömailta, joilla mita ilmeisimmin syntyy asbestijätettä ja asbestikartoitusta ei ole tehty. Alueella ei saa varastoida tai käsitellä vaarallisia jätteitä.

Jos alueelle tuodaan muita kuin tässä määräyksessä vastaanotettaviksi hyväksytyjä jätteitä, ne on viipymättä palautettava jätteen haltijalle tai toimitettava paikkaan, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Tarvittaessa jäte on varastoitava väliaikaisesti laitosalueella selvästi merkittynä ja muista jätteistä erillään.

2. Jätteitä saa kuljettaa, kuormata, purkaa sekä käsitellä seulomalla ja murskaamalla arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–19.00.

Toiminta-ajoista voidaan poiketa perustellusta syystä enintään 20 kertaa vuodessa, jolloin toimintaa voi olla arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00 tai arkilauantaina klo 7.00–16.00. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista on ilmoitettava etukäteen Janakkalan kunnan ympäristöpalveluihin ja tarvittaessa alueen lähinaapureille.

Jätteiden vastaanotto ja käsittely on kiellettyä sunnuntaisin ja arkipäivinä sekä yöaikaan klo 22.00–7.00.

3. Luvan haltijan on ilmoitettava Janakkalan kunnan ympäristöpalveluihin etukäteen jätteiden vastaanottamisen aloittamisesta ja varattava tilaisuus tarkastukseen. Lisäksi luvan saajan on toimitettava valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi suunnitelma jätteen käsittelyn seurannasta ja tarkkailusta, ennen kuin jätteiden vastaanottaminen aloitetaan.

4. Luvan haltijan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, alueen käyttöä, käytöstä poistamista ja toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta.

Vastuuhenkilön yhteystiedot on toimitettava Janakkalan kunnan ympäristön-suojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista ja viipymättä yhteystietojen muuttuessa.

5. Kaikista alueelle tuotavista jätekuljetuksista on pidettävä kirjaa. Alueelle tuodut jäte-erät on tarkastettava ja tarvittaessa ohjattava ne muuhun vastaanottoa paikkaan. Vastaanottoa valvovan henkilön tulee olla perehtynyt ympäristölupaan ja huolehtia siitä, että alueella toimitaan luvan mukaisesti.

Jätteiden käsittelyä koskevat määräykset

6. Jätteiden varastointi- ja käsittelyalue on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja sen yleisestä siisteydestä on huolehdittava. Asiaton ajoneuvojen liikkuminen alueella on estettävä lukittavalla puomilla tai muulla tavoin.

7. Jätettä saa varastoida alueella enintään kolme vuotta, ennen kuin se hyödynnetään maarakentamisessa alueella tai muussa kohteessa.

8. Betonimurskeet on tutkittava, ennen kuin ne hyödynnetään maarakentamisessa. Näytteenotossa ja näytteiden tutkimisessa on noudatettava laadunhallintaa, joka on kuvattu liitteessä 3 valtioneuvoston asetuksessa eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA-asetus, 843/2017).

Jos jäte-erä ei tutkimustulosten perusteella täytä asetuksen ja määräyksen 10. mukaisia laatuvaatimuksia, se on viipymättä kuljetettava paikkaan, jolla on lupa ottaa sitä vastaan.

9. Betoni- ja asfalttijätettä saa käyttää alueella kenttien ja teiden rakentamiseen. Rakentamisessa on noudatettava hakemuksessa ja hakijan antamassa vastineessa esitettyjä sijoituspaikkoja, kerrosrakenteita ja täyttötasoja. Kentät on sijoitettava vähintään kymmenen metrin etäisyydelle kiinteistön rajoista.

Kentät on rakennettava vuorotellen niin, että samaan aikaan on rakenteilla vain yksi jätettä sisältävä rakenne. Jätettä sisältävä rakenne on peitettävä vuoden kuluessa siitä, kun alue on täytetty.

Rakentamisessa on lisäksi noudatettava seuraavaa:

- Jätettä saa käyttää enintään maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyuden kannalta tarpeellisen määrän.
- Jätettä sisältävän rakenteen paksuus saa olla enintään kaksi metriä.
- Betoni- ja asfalttimurskeessa palakoko saa olla enintään 300 mm. Poikkeuksellisesti tätä suurempia betonilohkareita voidaan käyttää esimerkiksi ojien ylityksiä rakennettaessa, jos niiden käyttämiseen on saatu valvontaviranomaisen hyväksyntä.
- Betonijäte saa sisältää enintään yhden painoprosentin siihen kuulumatonta vedessä kellumatonta ainetta, kuten puuta, kumia tai metallia, ja enintään 10 cm³/kg vettä kevyempiä materiaaleja, kuten muovia ja eristemateriaaleja.
- Jätettä sisältävä rakenne tulee peittää vähintään 10 cm:n paksuisella kerroksella pilaantumaton luonnon maa- tai kiviainesta tai päällystää asfaltilla, jonka tyhjätila on enintään 5 %, tai muulla materiaalilla siten, että enintään 5 % sadevedestä imeytyy rakenteeseen.
- Jätettä sisältävän rakennekerroksen etäisyyden pohjavedestä on oltava vähintään yksi metri ja talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä vähintään 30 metriä.

- Kentät on rakennettava seitsemän vuoden kuluessa ympäristöluvan lainvoimaiseksi tulon jälkeen.

10. Alueella varastoitavan ja maarakentamisessa käytettävän betoni- ja asfalttijätteen on oltava laadultaan sellaista kuin MARA-asetuksen (843/2017) liitteessä 2 määrätään hyödynnettävän jätteen haitallisten aineiden pitoisuuden ja liukoisuuden raja-arvoista ja muista peitetyn ja päällystetyn rakenteen laatuvaatimuksista.

Melu ja päästöt ilmaan

11. Toiminnan aiheuttama melu ei saa ylittää asuinkiinteistön piha-alueella päivällä (klo 7.00–22.00) melutasoa (L_{Aeq}) 55 dB tai yöllä (klo 22.00–7.00) melutasoa 50 dB eikä loma-asumiseen käytettävän asunnon piha-alueella päivällä melutasoa 45 dB tai yöllä melutasoa 40 dB.

Toiminnassa syntyvän melun leviämistä on ehkäistävä sijoittamalla murskaimet ja muut erityisen häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot laitosalueelle niin, että varastokasoja sijoitetaan melulähteen ja lähimmän asutuksen väliin.

Varastokasojen on oltava vähintään metrin korkeampia kuin melulähteen korkeus, ja ne on sijoitettava mahdollisimman lähelle melulähdettä.

12. Kahden alueen pohjoisosiin rakennettavan kentän ja lähimmän asutuksen väliin on rakennettava melun ja pölyn leviämisen estämiseksi vähintään kolmen metrin korkuinen aita tai valli. Esteiden etäisyyden kiinteistön rajoihin tulee olla vähintään viisi metriä. Suunnitelma näiden esteiden rakentamisesta on toimitettava valvontaviranomaiselle ennen kenttien rakentamisen aloittamista.

Toiminnassa syntyvää pölyä on torjuttava tarvittaessa kastelemalla käsiteltävää materiaalia ja alueen teitä tai muilla pölyntorjuntatoimilla. Jos pölyä leviää esimerkiksi tuulen mukana luvan haltijan omistaman alueen ulkopuolelle eikä sitä pystytä pölyntorjuntatoimilla estämään, toiminta on keskeytettävä. Pölyävät kuormat on tarvittaessa peitettävä tai kasteltava.

13. Raskaan liikenteen käyttöön suunniteltu, alueen eteläosasta alkava uusi tie on rakennettava ja otettava käyttöön mahdollisimman pian ja viimeistään viiden vuoden kuluessa siitä, kun jätteiden käsittelytoiminta alueella on aloitettu.

Päästöt vesiin ja maaperään

14. Hulevedet jätteiden käsittelykentältä on ohjattava alueen kallistuksin ja ojituksin hakemuksessa ja sen täydennyksissä esitetyllä tavalla laskeutusaltaiden kautta Varisojaan. Altaat on suunniteltava ja rakennettava niin, että veden viipymä on riittävä kiintoaineen laskeutumiseksi. Allas tai sieltä lähtevä poistoputki on varustettava sulkumekanismilla niin, että tarvittaessa vesien pääsy maastoon voidaan estää. Altaat on pidettävä kunnossa ja niiden pohjalle kertyvä liete on poistettava säännöllisesti.

Hulevesiä on mahdollisuuksien mukaan kierrätettävä kasteluvetenä pölyntorjunnassa.

Jätehuolto

15. Toiminnassa syntyvät hyödynnettävät jätteet on kerättävä lajeittain erikseen ja toimitettava hyödynnettäviksi tai, jos se ei ole kohtuullisin kustannuksin mahdollista, käsiteltäviksi. Vaaralliset jätteet on varastoitava tiiviillä alustalla katetussa ja lukittavassa tilassa. Jätteet on toimitettava paikkaan, jolla on lupa ottaa niitä vastaan.

Poikkeukselliset tilanteet

16. Vahinko- ja onnettomuustilanteessa maahan päässyt öljy ja muut vaaralliset aineet on kerättävä välittömästi talteen. Poikkeuksellisista päästöistä, vahingoista ja onnettomuuksista on ilmoitettava viipymättä Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa pelastusviranomaiselle.

Tarkkailu

17. Toiminnan aiheuttamaa melua on mitattava kertaluonteisesti alueen pohjoispäähän suunnitellun kentän rakentamisen aikana kahden lähimmän asuinkiinteistön piha-alueella.

Mittaussuunnitelma on esitettävä ennen mittauksia Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mittauksissa on noudatettava ympäristöministeriön ohjetta Ympäristömelun mittaaminen (1/1995). Jokaisessa mittauspaikassa on tehtävä vähintään kolme noin 0,5–1 tuntia kestävää mittausta melun leviämisen kannalta suotuisissa sääoloissa. Mittausraportissa on ilmoitettava alueen kaikki toiminnot mittausten aikana sekä muut mittaustulokseen vaikuttavat seikat.

Mittausraportti on toimitettava 30 päivän kuluessa mittauksista Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi tulosten perusteella antaa määräyksiä meluntorjunnasta tai tarvittavista meluselvityksistä.

18. Veden laatua on tarkkailtava kaksi kertaa vuodessa keväällä ja syksyllä laitosalueen laskeutusaltaan purkupaikasta, Varisojaan purkautuvasta vedestä sekä Saukonojasta alueen pohjoispuolella. Vesinäytteestä on tutkittava pH, sameus, kiintoaine, sähkönjohtokyky, kloridi, sulfaatti, rauta, arseni, kemiallinen hapenkulutus CODMn, kokonaistyppeä ja -fosfori, kadmium, nikkeli ja lyijy sekä öljyhiilivedyt (C10–C40) ja PAH-yhdisteet.

Näytteenottajilla tulee olla sertifiointi. Näytteiden analysointi on tehtävä akkreditoidussa laboratoriossa. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittauserätarkkuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta.

Kirjanpito ja raportointi

19. Luvan haltijan tulee pitää kirjaa alueella vastaanotettujen ja hyödynnettyjen sekä muualle toimitettujen jätteiden laadusta ja määrästä sekä toiminnan ympäristövaikutuksista. Kirjanpitoon on merkittävä:

- vastaanotetun jätteen määrä, laatu ja alkuperä
- varastoituna olevan jätteen määrä, laatu ja alkuperä
- kenttiin ja teihin sijoitetun jätteen määrä ja kerrospaksuus
- alueelta muualle toimitettujen jätteiden lajit, määrät, toimituspaikat ja -ajankohdat
- jätteen murskauksen ajankohdat ja toiminta-ajat
- poikkeukselliset toiminta-ajat sekä
- onnettomuus- ja häiriötilanteet.

Kirjanpito on säilytettävä kuusi vuotta. Vastaanotettuja jätteitä koskevat siirtoasiakirjat tai niiden jäljennökset on säilytettävä kolme vuotta. Kirjanpito ja siirtoasiakirjat on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Yhteenveto kirjanpidosta on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

20. Toiminnan harjoittajan on ilmoitettava viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai luvan noudattamiseen.

Toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnan harjoittajan on ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

Vakuus

21. Luvan saajan on ennen toiminnan aloittamista asetettava Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 20 000 euron suuruisen vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus.

Toiminnan lopettaminen

22. Jos toiminta loppuu, siitä on tehtävä ilmoitus Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan päättymistä. Ilmoituksessa on esitettävä toimet alueella varastoitujen jätteiden poistamiseksi ja jätettä sisältävien rakenteiden peittämiseksi sekä muut alueen siistimistä ja jälkihoitoa koskevat toimenpiteet.

Janakkalan lupajaosto on perustellut päätöstään muun ohella seuraavasti:

Lupaharkinnan perusteet

Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä luonnonsuojelulain ja sen nojalla säädetyt vaatimukset, kun sitä harjoitetaan hakemuksen ja tämän päätöksen mukaisesti.

Kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain mukaista etusijajärjestystä. Ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.

Jätteen hyödyntämistä on toiminta, jonka ensisijaisena tuloksena jäte käytetään hyödyksi niin, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita. Hakemuksen mukaisen betonijätteen käsittelyn tavoitteena on tuottaa maarakentamiseen soveltuvaa betonimurskettä, jolla voidaan korvata luonnonkiviainesta erilaisissa rakentamiskohteissa. Betonijätteen murskaus on jätteen hyödyntämistä, jos betonimurskeen tuottamisessa noudatetaan MARA-asetuksen mukaista laadunvarmistusta ja saavutetaan murskeelle asetetut laatutavoitteet.

Jätteiden käyttö maarakentamisessa säästää luonnonvaroja, jos kyseessä on rakennushanke, joka toteutetaan, vaikka jättemateriaaleja ei voitaisi käyttää. Jätteen hyödyntämisen sijasta kyse voi olla jätteen loppukäsittelystä, jos jätettä käytetään rakenteessa tarpeettoman paljon, jos rakentaminen kestää poikkeuksellisen kauan muihin maarakennusurakoihin verrattuna tai jos jätettä vastaanotetaan maksua vastaan. Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa ei saa aiheuttaa olennaisesti suurempaa ympäristön kuormitusta kuin jätteen sijoittaminen kaatopaikalle.

Humuspehtoori Oy valmistaa maanparannusaineita ja luomulannoitteita kierrätysmateriaaleista ja harjoittaa muuta jätteiden hyödyntämistä. Jätteitä kuljetetaan ja käsitellään raskailla ajoneuvoilla ja työkoneilla. Jätteiden varastointiin ja käsittelyyn tarvitaan suuria alueita. Hakijalla voi katsoa olevan tarvetta rakentaa varastokenttiä, joissa on kantava alusta, ja jättemateriaalin käyttö kenttärakenteissa säästää luonnonvaroja.

MARA-asetuksen mukaan jätettä sisältävän kerroksen paksuus kenttärakenteessa saa olla enintään 1,5 metriä, ja tällaisen kentän saa rakentaa ilman ympäristölupamenettelyyn sisältyvää harkintaa jättemateriaalin käytön vaikutuksista. Hakemuksessa esitetty jätekerroksen enimmäispaksuus kaksi metriä ja käytettävän jättemateriaalin määrä ei ole tarpeettoman suuri, koska kentät rakennetaan niin, että pehmeät materiaalit poistetaan kovaan saveen saakka, jotta saadaan aikaan kantava rakenne, ja täyttömateriaalin kerrospaksuus määräytyy nykyisen maanpinnan tason perusteella. Viiden kentän ja kahden tien, joiden pinta-ala on yhteensä yli kymmenen hehtaaria, rakentamista seitsemän vuoden aikana ei voi pitää poikkeuksellisen pitkänä

rakennusaikana. Toiminnasta ei aiheudu olennaisesti suurempaa kuormitusta kuin betonijätteen sijoittamisesta kaatopaikalle, kun otetaan huomioon sijaintipaikka ja jätteen laatu. Hakemuksen mukaista toimintaa voi pitää jätteen hyödyntämisenä.

Luvan myöntämisen edellytykset

Alueella ei ole asemakaavaa. Valmisteilla olevassa maakuntakaavassa alue on osoitettu hakemuksen mukaiseen toimintaan. Sijointipaikka on entistä turpeenottoaluetta. Sen lähellä ei ole vesistöä, pohjavesialueita eikä arvokkaita luontokohteita.

Määräysten perustelut

Jätteiden vastaanotto- ja varastointimäärät ovat hakemuksen mukaisia (määräys 1). Jätteen käsittelyä koskeva ympäristölupa voidaan rajoittaa tietynlaisen jätteen käsittelyyn. Muiden jätteiden alueelle tuomisen kieltäminen ja jätteenkäsittelypaikan osoittaminen on tarpeen ympäristöhaittojen ja alueen roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Toiminta-aikojen rajoittaminen on tarpeen naapureille aiheutuvan kohtuuttoman haitan ehkäisemiseksi (määräys 2). Meluselvityksen perusteella alueelta lähtevä raskas liikenne voi aiheuttaa laitosalueelta pohjoiseen päin ajettaessa valtioneuvoston antaman ohjearvon 55 dB (L_{Aeq}) ylityksen tien lähellä sijaitsevien asuinkiinteistöjen piha-alueilla, jos liikennettä on kymmenen kertaa tunnissa ja työpäivän pituus on 15 tuntia aikavälillä klo 7–22. Päivittäisen työajan lyhentäminen viidellä tunnilla varmistaa sen, ettei päiväaikainen melutason ohjearvo ylity asuinkiinteistöillä. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista ilmoittaminen lähinaapureille on tarpeen, jos naapurit ovat sitä pyytäneet.

Luvan haltija voi hakea muutosta toiminta-aikoihin sen jälkeen, kun alueelle tuleva raskas liikenne käyttää alueen eteläpuolelle suunniteltua uutta tieyhteyttä.

Toiminnan aloittamisesta ilmoittaminen on tarpeen valvontaa varten (määräys 3). Jätteiden käsittelyn seuranta ja tarkkailua koskevalla suunnitelmalla tarkoitetaan jätelain 120 §:n mukaista suunnitelmaa, jonka sisällöstä määrätään jätteitä koskevan asetuksen (179/2012) 25 §:ssä. Jätteiden käsittelypaikalla on oltava vastuuhenkilö asianmukaisen jätehuollon ja muun toiminnan varmistamiseksi (määräys 4). Vastuuhenkilön yhteystiedot ovat tarpeen toiminnan valvontaa varten.

Luvan haltijan on oltava määräyksen 5 mukaisesti selvillä alueella olevan jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkityksellisistä jätteen ominaisuuksista. Luvan saajan on tarvittaessa osoitettava, että alueella ei ole muita kuin sinne vastaanotettavaksi hyväksytyjä jätteitä.

Jätteiden käsittelylaitoksen toiminta ei saa aiheuttaa ympäristön roskaantumista. Määräys 6 on annettu toiminnasta aiheutuvan epäsiisteyden, viihtyisyyden vähentymisen, maiseman rumentumisen tai muun roskaamiskiellon vastaisen seurauksen ehkäisemiseksi. Jätteiden varastointiaikaa alueella on rajattu määräyksessä 7, koska yli kolmen vuoden pituinen jätteen varastointi ennen sen hyödyntämistä tai esikäsitteilyä on kaatopaikkatoimintaa.

Määräys 8 on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. MARA-asetuksessa on esitetty jätteen hyödyntämistä koskevia vaatimuksia, joiden täyttyessä betonijätteen hyödyntämisestä ei katsota aiheutuvan riskiä terveydelle tai ympäristölle. Jätettä saa luovuttaa vain jätetiedostoon hyväksytyille kuljettajalle tai sille, jolla on oikeus ottaa vastaan jätettä ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan nojalla.

Kun toiminnassa noudatetaan valtioneuvoston asetusta eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017), toiminnasta ei aiheudu riskiä terveydelle tai ympäristölle. Jätettä sisältävää rakennetta koskeva määräys 9 on asetuksen mukainen muutoin, mutta jätteen palakoko voi olla enintään 300 mm ja jätekerroksen paksuus kaksi metriä, mikä on tarpeen alueiden kantavuuden varmistamiseksi. Avonaisena olevan jätetäytön pitäminen mahdollisimman pienenä sekä valmiin rakenteen peittäminen tai päällystäminen ehkäisee jätteen pölyämisestä syntyvää haittaa ja vähentää jättemateriaalista huuhtoutuvien aineiden määrää. Hakija on ilmoittanut, että kentät rakennetaan arviolta seitsemässä vuodessa.

Maarakentamisessa käytettävän betonijätteen laatua koskevan määräyksen 10 tavoitteena on vähentää riskiä haitallisten aineiden liukenemisesta jätetäytöstä sadeveteen ja hulevesien mukana ympäristöön.

Laitoksen toiminnasta aiheutuva melu ei saa aiheuttaa terveys- tai viihtyvyyshaittaa (määräys 11). Sallitut melutasot on määrätty valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen 993/1992 mukaisesti.

Pölyntorjuntaa koskeva määräys 12 on tarpeen asutukselle aiheutuvan pölyhaitan ehkäisemiseksi. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin sadan metrin etäisyydellä alueen pohjoisosiin rakennettavista kentistä.

Raskas liikenne Paisto–Piilonsuo–Luulio -yksityistiellä aiheuttaa pitkään jatkuessaan kohtuutonta räsäytystä melun, pölyn ja tärinän muodossa Piilonsuontien varressa lähellä Humuspehtoori Oy:n kiinteistöä asuville (määräys 13).

Hakija on ilmoittanut aloittavansa uuden tien rakentamisen ja ottavansa sen käyttöön mahdollisimman pian.

Hulevesien hallittu johtaminen ja käsittely vähentävät toiminnan vaikutuksia pintavesiin ja ehkäisevät ojien liettymistä (määräys 14). Onnettomuustilanteissa vesien kulkeutuminen ympäristöön on voitava estää.

Jätteistä tai niiden varastoinnista ei saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista (määräys 15). Jätettä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle.

Poikkeuksellisista tilanteista ilmoittaminen on tarpeen mahdollisten ympäristö- ja terveysriskien arvioimiseksi sekä tarvittavien toimenpiteiden määrittämiseksi (määräys 16).

Meluvallien vaikutus melun leviämiseen voidaan varmistaa määräyksen 17 mukaisella kertaluonteisella mittauksella niiden asuinrakennusten piha-alueilla, joissa toiminnan aiheuttama melutaso on meluselvityksen perusteella suurin.

Jätteiden käsittelyalueelta tulevien vesien tarkkailu on tarpeen, koska jätteet saattavat sisältää haitallisia aineita. Tarkkailu on määrätty pääasiassa hakijan esittämällä tavalla (määräys 18).

Kirjanpitoa ja raportointia koskeva määräys 19 on annettu tiedonsaannin ja valvonnan järjestämiseksi. Määräys 20 on annettu tiedonsaannin ja valvonnan järjestämiseksi.

Vakuudella katetaan ennalta arvioitavat kustannukset asianmukaisesta jätehuollosta, toiminnan tarkkailusta sekä toimintaa lopetettaessa ja sen jälkeen tarvittavat toimenpiteet (määräys 21). Vakuutta määrättäessä voidaan ottaa huomioon hyödynnettävien jätteiden taloudellinen arvo.

Jätteen käsittelypaikka on jätteen vastaanoton lakattua viipymättä saatettava sellaiseen tilaan, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta (määräys 22).

Asian käsittelyn vaiheita

Vaasan hallinto-oikeus on 15.10.2020 antamallaan päätöksellä nro 20/0138/3 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) sekä [REDACTED] [REDACTED] valituksesta pääasialliseksi kumonnut Janakkalan lupajaoston 26.2.2019 antaman päätöksen ja hylännyt hakemuksen. Lausuminen on rauennut [REDACTED], sekä [REDACTED] [REDACTED] valituksista ja niissä esitetyistä valitusperusteista sekä [REDACTED] valituksesta ja niissä esitetyistä valitusperusteista muilta osin.

Perusteluinaan pääasialliseksi hallinto-oikeus on muun ohella todennut, että yksistään se seikka, että luvan hakija pitää jätteen käyttöä hyödyntämisenä tai että toiminnassa on ainakin toissijaisesti kyse jätteen hyödyntämisestä, ei tee koko hankkeesta jätelaissa ja ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua jätteen hyödyntämistä. Hakemuksesta ei käy ilmi, maksaako jätteen tuottaja yhtiölle jätteestä huolehtimisesta. Se seikka, että yhtiö harjoittaa kierrätysliiketoimintaa, johon kuuluu betonin vastaanottoa ja käsittelyä puoltaa

sitä, että kyseessä on jätteen loppukäsittely eikä hyödyntäminen. Perusteluinaan pääasiallisuudesta hallinto-oikeus on muun ohella todennut, että asiassa saatu selvitys ja perusteluissa mainittu huomioon ottaen kokonaistarkastelun perusteella toiminta hakemuksessa esitetyssä laajuudessa on jätteen loppukäsittelyä, eikä Janakkalan lupajaostolla ole näin ollen ympäristönsuojelulain 34 §:n 1, 2 ja 4 momentti sekä ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 13 kohdan h alakohta ja 12 §:n 1 momentin 12 kohdan b alakohta huomioon ottaen ollut toimivaltaa päättää asiasta. Hallinto-oikeus on näin ollen hylännyt hakemuksen ja kumonnut valituksenalaisen päätöksen.

Korkein hallinto-oikeus on Humuspehtoori Oy:n valituksesta 23.2.2022 antamallaan päätöksellä taltionumero 10 kumonnut Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen pääasiallisuudesta osalta ja palauttanut asian tältä osin Vaasan hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi. Perusteluinaan korkein hallinto-oikeus on muun ohella todennut, että kun otetaan huomioon hankkeen kaavassa osoitettu käyttötarkoitus, maarakennushankkeen laatu, maanrakentamisessa käytettävän jätteen laatu ja määrä sekä rakentamisen aikataulu, hakemuksen mukaisessa toiminnassa on tulkittava olevan kysymys aidosta jätteen hyödyntämistarkoituksesta. Jätteen hyödyntämisestä ei aiheudu olennaisesti suurempaa ympäristön kuormitusta kuin kysymyksessä olevan jätteen sijoittamisesta kaatopaikalle. Nyt haettavalla ympäristöluvalla ei ratkaista kentillä mahdollisesti myöhemmin harjoitettavaa toimintaa. Haetun ympäristöluvan edellytyksenä ei ole pidettävä sitä, että maakuntakaavassa kierrätystoimintojen alueeksi osoitetulla alueella toiminnanharjoittajan tulisi etukäteen osoittaa, mikä taho alueella mahdollisesti jatkossa tulee käyttämään rakennettavia kenttiä. Korkein hallinto-oikeus on perusteluissaan katsonut, että kysymyksessä olevassa toiminnassa on kysymys jätteen hyödyntämisestä siltä osin kuin ympäristölupaa on haettu betoni- ja asfalttijätteen hyödyntämiseen kenttien ja teiden rakentamisessa eikä jätteen loppukäsittelystä toisin kuin hallinto-oikeus on tulkinnut. Lupahakemuksen käsittely on kuulunut kunnan lupajaoston toimivaltaan. Lupajaoston päätöstä ei siten ole voitu kumota ja yhtiön hakemusta hylätä hallinto-oikeuden päätöksessä esitetyillä perusteilla.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1) [REDACTED] on vaatinut, että lupajaoston päätöstä muutetaan siten, että toiminta-alueelle suunnitellun eteläisen tieosuuden on valmistuttava kahden vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Perusteluinaan muutoksenhakija on todennut, että Paisto-Piilonsuotie on kapea ja valaisematon ja muuttuu Humuspehtoori Oy:n toimintaan liittyvästä raskaasta liikenteestä erittäin vaaralliseksi koulutiekseksi. Nykyinen vanha yksityistie ei kestä ympärivuotista raskasta liikennettä.

2) [REDACTED] on ensisijaisesti vaatinut päätöksen kumoamista ja toissijaisesti päätöksen muuttamista siten, että suunnitellun toiminta-alueen pohjoisosan kentät on siirrettävä alueen eteläosaan, uusi tieyhteys on otettava käyttöön ennen toiminnan aloittamista ja toiminta-aikoja

on rajoitettava maanantaista perjantaihin kello 7–18.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet muun muassa seuraavaa:

Pohjoisalueen läjityskentät on sijoitettava alueen eteläosaan laitosalueen läheisyyteen. Asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 40 metrin päässä suunnitelluista tukitoimialueista sekä läjityspaikoista. Suunnitellut melu- ja pölyvallit eivät estä pölyn ja melun kantautumista asuintaloihin. Taloissa on koneelliset ilmanvaihtojärjestelmät. Näiden kautta pöly tunkeutuu sisätiloihin ja aiheuttaa laitteiden suodattimien ylimääräistä tukkeutumista. Vanhoissa purkubetoneissa tiedetään käytetyn syöpää aiheuttavia kemiallisia aineita. Tuulen suunta alueelta on arvioiden mukaan 80 % lännestä kohti mainittuja asuinrakennuksia. Humuspehtoori Oy:n ympäristöluvassa haettu toiminta pilaa varsinkin lähinnä aluetta olevien kiinteistöjen viihtyvyyden ja rauhan, sekä aiheuttaa kiinteistöille merkittävän arvonalennuksen. Melumittaustarkistuksia on tehtävä riittävän usein ja myös valvontaa on suoritettava.

Uuden tien on oltava valmis heti toiminnan aloittamisesta. Uuden tien valmistuttua Humuspehtoori Oy ei enää saa käyttää Paiston- eikä Piilonsuontietä raskaiden ajoneuvojen kulkutienä. Piilonsuontietä ei ole rakennettu raskaalle liikenteelle. Liikkuminen Piilonsuontiellä kävellen ja pyöräillen vaarantuu. Kulkijat ovat lähinnä koululaisia, ratsukoita ja lenkkeilijöitä. Talvella Piilonsuontien leveys muuttuu aurauspenkkojen myötä kapeaksi. Raskas liikenne Piilonsuontiellä aiheuttaa pöly- ja meluhaittoja, sekä tärinän aiheuttamia vaurioita tien läheisyydessä oleville rakennuksille.

3) [REDACTED] ovat vaatineet päätöksen muuttamista siten, että suunnitellun toiminta-alueen pohjoisosan kentät ja varikkoalue siirretään alueen eteläosaan ja lupamääräyksen 2 muuttamista siten, että toiminta-ajoista poikkeamista ei sallita. Lisäksi on vaadittu lupamääräyksen 13 muuttamista siten, että uuden tien on oltava valmiina viimeistään kahden vuoden kuluessa toiminnan aloittamisesta eikä Piilonsuontietä saa enää käyttää yhtiön raskaan liikenteen väylänä.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat todenneet muun muassa, että mikäli kentät ja varikkoalue rakennetaan alueen pohjoisosaan, tulevat pöly- ja meluhaitat olemaan kohtuuttomia alueen pohjoisosaan lähellä oleville asukkaille. Lisäksi alue on ollut aiemmin teerien soidin- ja pesimäaluetta.

Toiminta-aikojen valvonta ja poikkeamien syiden perustelu on epäselvää. Toiminta aiheuttaa melua ja pölyä sekä pimeään vuodenaikaan työkoneiden ajovalojen valohaittaa lähitalojen asuinhuoneisiin.

Muutoksenhakijoiden päärakennus sijaitsee noin 8 metrin etäisyydellä Piilonsuontiestä. Piilonsuontietä ei ole perustettu tienrakennusmääräysten tai ohjeiden mukaisesti. Tie on tyypillinen kylätie, alun perin tilusten välinen kärrytie.

Muutoksenhakijoiden kiinteistön kohdalla tiessä on jyrkkä mutka. Maalaji on savi, joten sateella ja rospuuttoaikoina tien pinta muuttuu liejuiseksi ja höllyväksi. Piilonsuontie ei kestä jatkuvaa raskaan liikenteen rasitusta.

Humuspehtoori Oy on liikennöinyt Piilonsuontietä toiminta-alueelle jo useita vuosia. Tuona aikana asuinrakennuksen rakenteisiin on tullut halkeamia.

Humuspehtoori Oy:lle on osoitettu tietoimituksessa uusi tielinjaus toiminta-alueen eteläpuolelta kohti Punkantietä. Yhtiö esittää tietoimituksesta poiketen tien rakentamista neljä metriä leveänä. Nelimetrisellä tiellä rekkaliikenne ei voi sivuuttaa toisiaan, joten alueelle ajettaisiin Piilonsuontien kautta ja poistuttaisiin uutta tietä pitkin. Uuden tien rakentaminen on aloitettava heti kun lupa on lainvoimainen eikä edellä kerrottua kiertoajamista tule sallia. Raskas liikenne Piilonsuontien kautta aiheuttaa todennäköisesti tärinävaurioita taloon.

Lupahakemuksessa esitetyt liikennemäärät ovat sellaisia, että Piilonsuontie ei kestä kuljetettavia tonnimääriä. Vaatimusten perusteluina on lisäksi viitattu yksityistielain 27 §:ään sekä todettu, että liikenne aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta.

Betoni- ja asfalttijätteen vastaanottomäärä on melkein ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) vaativa tonnimäärä, mihin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole puuttanut.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Janakkalan kunnan lupajaosto on antanut valitusten johdosta lausunnon, jossa on todettu muun muassa, että alueelle on osoitettu uusi tieyhteys etelästä Punkantieltä, mikä toteutuessaan ratkaisee tien kestävyys- ja turvallisuusongelman. Tietoimituksessa on jätetty Humuspehtoori Oy:lle tieoikeus nykyisen tien kautta eikä tien käyttöä ole rajoitettu. Tiekunnan asia on huolehtia tien kunnosta ja perittävistä tiemaksuista. Paisto-Piilonsuontietä on pitkään käytetty ja käytetään edelleen tavanomaiseen asumiseen ja maa- ja metsätalouteen liittyvään liikennöintiin sisältäen myös raskasta liikennettä. On tärkeää, että uusi tieyhteys toteutettaisiin mahdollisimman nopeasti. Lupajaoston toimivaltaan ei kuitenkaan kuulu nykyisen yksityistien käytön rajoittaminen. Toiminnanharjoittajan kannalta on ymmärrettävää, että uuden tien toteuttaminen ei taloudellisista syistä ole kannattavaa, mikäli ympäristöluvan saaminen ja toiminnan käynnistäminen alueella on epävarmaa.

Pohjoisosassa oleville kentille ei hakemuksen ja tehdyn päätöksen perusteella sijoiteta erityisen meluavaa tai pölyävää toimintaa, vaan kyse on tavanomaisesta maanrakennustyöstä. Lupa mahdollistaa kenttien rakentamisen. Kentillä tapahtuvan muun toiminnan luvanvaraisuus ja ympäristövaikutukset ratkaistaan erikseen riippuen suunnitellusta toiminnasta. Lupaehdoilla on tämän luvan mukaisen toiminnan melu- ja pölyhaitat rajoitettu niin, että lupa on myönnettävä. Toimintaa ja lupaehdoja valvotaan suunnitelmallisesti mittauksin, valvontatarkastuksilla ja raportoinnilla.

Purkubetonille on asetettu valtioneuvoston asetuksella raja-arvot, jotka on kirjattu myös lupaan. Alueella käsiteltävistä materiaaleista ei aiheudu asukkaille terveyshaitta tai vaaraa. Betoni toimii rakenteessa kantavana kerroksena, ja peitetään luonnon kiviaineesta tehdyllä murskeella.

Kenttien sijainti on esitetty hakemuksessa hakijan toimesta. Lupaharkinnassa on harkittu sijaintipaikan lupaedellytykset, eikä ole katsottu olevan estettä luvan myöntämiselle. Kenttien sijoittamiseen vaikuttanee tekniset maaperäolosuhteet (suon keskiosat paksuturpeisia, reunat kivennäismaapohjaisia).

Alueen lajisto on muuttunut maankäytön muutosten mukaisesti, alun perin luonnontilainen suo, sitten turvesuo, turpeenoton jälkeinen metsittyminen, ja sitten metsänhakkuut, kuivatustoimet ja kenttärakenteet. Alueella ei ole ilmennyt sellaisia luontoarvoja, jotka olisivat olleet esteenä nykyisille tai haetuille toiminnoille.

Toiminta-aikoihin on sallittu tietty määrä poikkeamia, koska esimerkiksi maan- ja talonrakennus- tai purkutyömaat urakoidaan pitkinä työpäivinä, eikä ympäristövaikutuksia voida pitää kohtuuttomina. Vuorokautisen toiminta-ajan pidentäminen pääsääntöisesti vähentää toimintavuorokausien määrää.

Valituksessa esitetty kiertoajon järjestyminen lienee kyseenalaista uuden tien valmistuttua, todennäköisempää ovat uudelle tielle rakennettavat riittävät ohituspaikat. Ympäristöluvassa ei säädellä liikenteestä yksityisellä tai valtion teillä.

Riihimäenseudun terveystieteiden tutkimuskeskuksen kuntayhtymä on Janakkalan kunnan terveys- ja ympäristösuojeluviranomaisena todennut valitusten johdosta antamassaan vastineessa, että mikäli on perusteltu syy epäillä sisämelulle annettujen toimenpiderajojen ylittyvän esimerkiksi ulkomelurajojen ylittyessä tai valitusten perusteella, tulisi sisämelutasot mitata. Mittausten tekijällä tulee olla riittävä kokemus ja asiantuntemus melumittauksista. Mittaustulosten perusteella toiminnanharjoittajan on tarvittaessa ryhdyttävä meluntorjuntatoimenpiteisiin.

Maarakentamisessa käytettävän jätteen haitta-aineriskit on huomioitu ympäristöluvassa jätteiden käsittelyä koskevissa määräyksissä MARA-asetuksen mukaisesti. Lisäksi betonijätteen asbestiriski on huomioitu ympäristöluvassa yleisissä määräyksissä. Määräysten mukaisen toiminnan ei arvioida aiheuttavan terveyshaittaa jätteiden haitta-aineriskin osalta.

Janakkalan kunnalle ja Lopen kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastineita ei ole annettu.

Humuspehtoori Oy on valitusten johdosta antamassaan vastineessa todennut muun muassa seuraavaa:

Liikennejärjestelyt

Yhtiö aloittaa uuden tien rakentamisen, kun toiminta hankealueella on käynnissä. Uudesta tieyhteydestä on tehty tietoimitus, rakentamissuunnitelma ja pyydetty urakkatarjoukset. Tietoimitukseen ja suunnitteluun on investoitu

merkittäviä summia, mikä osoittaa, että Humuspehtoori Oy:llä on tarve ja halu uuden tieyhteyden rakentamiseen.

Ajorata toteutetaan työteknisistä syistä ensin yksikaistaisena (4 m levyisenä) ja siihen tehdään ohituspaikat. Tien rakentaminen toteutetaan siten, että ensin pintamaa siirretään toiselle kaistalle ja ensimmäinen puolisko rakennetaan, tämän jälkeen pintamaa ajetaan pois ja rakennetaan toinen kaista. Näin tie saadaan käyttöön nopeammin. Tieoikeus on pellolla 10 metriä ja metsässä 12 metriä. Raskas liikenne huomioiden ohituspaikat ovat tietä leveämpiä ja ne tehdään tietöimituksessa niille varattuihin paikkoihin.

Kunnan lupajaoston tehtävänä ei ole rajoittaa nykyisen yksityistien käyttöä, joten luvassa on toiminnanharjoittajalle annettu viiden vuoden määräaika uuden tieyhteyden toteuttamiseen.

Paisto-Piilonsuotie on nykyisin auto- sekä maa- ja metsätalousliikenteen aktiivisessa käytössä, joten sen tulee nykyiselläänkin kantaa raskas liikenne. Kiinteistön [REDACTED] kohdalla on mutka, joka on vettyneenä muun muassa keväisin muuta tien osaa pidempään. Mutkassa täytyisi suorittaa tien reuna-alueella olevan puuston poisto ja kaivaa sivuojat auki, jolloin tien runko kuivuisi nopeammin ja tietä voitaisiin tältäkin osalta hoitaa normaalin tiehoidon tavalla.

Toiminnanharjoittaja on rajoittanut tienkäyttöä pahimpaan aikaan, kun tie on ollut vettyneenä. Mikäli tietä joudutaan käyttämään kelirikon aikana, tien ollessa vettyneenä ja tie tästä vaurioituu, on Humuspehtoori Oy korvausvelvollinen tien korjaamisen kustannuksista yksityistielain mukaan.

Toiminta-ajat

Kuljetuksissa ja toiminnassa noudatetaan ympäristöluvan määräystä 2. Poikkeama-aikoja voidaan joutua käyttämään silloin, kun se on välttämätöntä jonkin työvaiheen kannalta.

Melu ja pöly

Lähimmät asuinkiinteistöt, joiden kiinteistörajat sijoittuvat noin 40 metrin etäisyydelle pohjoiseen rakennettavasta tukitoimintojen alueesta ja kahdesta pohjoisimmasta kentästä, sijaitsevat vähintään kilometrin etäisyydellä alueen eteläosan laitosalueelle sijoitettavasta murskasta. Murskain on siirrettävä ja toimii laitosalueella 0–80 päivää vuodessa. Laitosalueelta pohjoiseen on noin kilometrin etäisyys, jolloin murskauksen äänet eivät kuulu pohjoisille asuinkiinteistöille.

Pohjoisilla kentillä, jotka ovat lähimpänä asutusta, syntyy melua kenttien rakentamisesta: kippausäänistä, peruutustutkista ja työkoneista. Tukitoimintojen alue sijoittuu myös pohjoiseen, mutta tukitoiminnoista ei aiheudu melua. Tukitoimintojen alueelle sijoitetaan työmaaparakki sosiaalituloiksi, polttoainesäiliö, työkoneiden säilytys- ja huoltopaikka sekä huoltokontti. Tukitoiminta-alueen pohjoispäästä on kiinteistön

165-431-1-1802 asuintaloon 129 metriä ja 0,5 ha kentältä on 161 metriä mainittuun asuintaloon. Kiinteistön 165-431-1-1842 asuintaloon Piilonsuontien toisella puolella, on tukitoiminta-alueelta matkaa 240 metriä ja 0,5 ha kentältä taloon on matkaa 71 metriä.

Pohjoisille kentille rakennetaan vähintään kolme metriä korkeat meluseinät ennen kenttien rakentamisen aloittamista. Meluseinät estävät myös pölyn leviämistä lähimmille asuinkiinteistöille. Esteet rakennetaan vähintään viiden metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta. Tarkempi suunnitelma esteiden rakentamisesta toimitetaan valvontaviranomaiselle ennen rakentamista. Pohjoisten kenttien asuinkiinteistöjen vastaisella rajalla kasvaa jo nyt kaksimetrisen pusikko ja tämän lisäksi toiminnanharjoittaja voi jättää ja istuttaa rajalle puustoa.

Kasvillisuus yhdessä rakennettavien melusteiden kanssa estää melun ja pölyn leviämisen lähimmille asuinkiinteistöille.

Toiminnassa syntyvän melun leviäminen ehkäistään sijoittamalla murskain ja muut erityistä häiritsevää melua aiheuttavat toiminnot eteläosan laitosalueelle, jota ympäröi koillis- ja itäpuolella 14–16 metriä korkea kalliokohouma, länsipuolella kallio nousee yli 20 metriä laitosalueen maanpinnan tasoa korkeammalle. Maastomuodot toimivat luonnollisena melu- ja pölyesteenä. Laitosalueelle sijoitettavasta murskasta lähin asuintalo sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä itä-koillispuolella, kalliomäen takana. Laitosalueen eteläpuolella lähimmät asuintalot ovat 560–630 metrin etäisyydellä murskasta.

Varastokasoja, jotka ovat vähintään metrin korkeampia kuin melulähde sijoitetaan melulähteen (murska) ja lähimmän asutuksen väliin. Valmiille kentille sijoitettavat materiaalit kuten puutavara ehkäisevät osaltaan toiminnassa syntyvän melun leviämistä ympäristöön.

Tehdyn melumallinnuksen mukaan betonin kuormaus- ja käsittelytoiminnot sisältäen murskauksen ja pulveroinnin yhtäaikaisena toimintona eivät ylitä keskiäänentasona melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa laitosalueen läheisyydessä. Kuljetustoimintojen osalta keskiäänentason ylittävät paikallisesti melutason ohjearvon 55 dB nykyisellä kuljetusreitillä kahden asuinkiinteistön alueella, mutta ei suunnitellulla uudella kuljetusreitillä.

Laitosalueella murskaustoiminnot sijoittuvat kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (MURAU-asetus, 800/2010) ja sen muutosasetuksen (314/2017) määrittelemän 300 metrin etäisyydelle asutuksesta ja loma-asutuksesta. Laitosalue, jossa murskain tulee toimimaan, sijoittuu Uusi-Juholan tilan alimpaan osaan, jonka itä- ja koillispuolella on 14–16 metriä korkea kalliokohouma, joka jää koillispuolella sijaitsevan asuinkiinteistön väliin muodostaen luonnollisen melu- ja pölyesteen sekä estäen suoran näkymän laitosalueelle, jolloin kiinteistöltä laitosalueelle katsottaessa maisemakuva ei muutu.

Kenttien rakentamisen aikana hetkellistä pölyämistä voi aiheutua kuormien kippauksen yhteydessä. Pöly kuitenkin laskeutuu rakentamispaikalle eikä leviä ympäristöön.

Kenttien rakentamisen jälkeen, asutusta lähimmille kentille sijoitetaan vähemmän pölyäviä toimintoja. Toiminnassa syntyvää pölyä torjutaan kastelemalla käsiteltävää materiaalia ja alueen teitä. Pölyävät kuormat tarvittaessa kastellaan tai peitetään. Toimija tarkkailee silmämääräisesti pölyn leviämistä alueen ulkopuolelle. Tarvittaessa pölyntorjuntatoimia lisätään tai jos pölyämistä ei torjuntatoimilla voida estää, toiminta keskeytetään. Toiminta ei lisää pölypäästöjä asuinkiinteistöjen läheisyydessä.

Kiinteistöjen viihtyvyyden-, rauhan- ja arvonalennus

Toiminta sijoittuu Kanta-Hämeen maakuntakaavassa osoitetulle EKO-alueelle. Merkinnällä osoitetaan jätteiden ja ylijäämämateriaalien monipuoliseen käsittelyyn tarkoitettut alueet. Kaavan mukainen toiminta alueella edellyttää, että alue rakennetaan kantamaan raskaita työkoneita. Alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus; alueella, jolla rakentamisrajoitus on voimassa, ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että vaikeutetaan maakuntakaavan toteutumista. Alueella on voimassa rakentamismääräys; alueelle saa sijoittaa tai rakentaa vain alueen pääkäyttötarkoituksen mukaisia rakennuksia ja rakenteita. Alueen suunnittelumääräys; maankäytön ja toimintojen suunnittelussa tulee mahdollistaa alueiden kiertotaloustoimintojen kehittäminen. Alueelle voi sijoittaa materiaalien ja tuotteiden uudelleenvalmistustoimintoja, kiertotalouteen liittyviä ylläpitopalveluja sekä käsiteltävien materiaalien välivarastointia ja loppusijoitusta. Alueen ympärille tulee jättää riittävä suoja-alue ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Alueen toimintoja järjestettäessä on erityistä huomiota kiinnitettävä ympäristönsuojeluun.

Toiminnot järjestetään siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa alueen lähikiinteistöille. Purkubetonin murskaus ja betonimurskan käyttö kenttärakenteissa toteuttavat kiertotalouden ja kestäväen rakentamisen mukaisia periaatteita. Betonimurskeen käyttö korvaa muutoin kenttärakentamisessa käytettävää luonnon kiviainesta.

Piilonsuon kenttien sijoittamiseen vaikuttavat maaperän tekniset olosuhteet ja kentistä tulee saada riittävän kantavat tulevaa toimintaa varten. Liikennöinti tullaan järjestämään uuden tieyhteyden kautta. Sen varrelle ei sijoitu asutusta.

Purkubetonin haitta-aineet

Kaikilla vastaanotettavilla purkubetonikuormilla täytyy olla purkubetonin tuottajan laatima siirtoasiakirja, josta käy ilmi purkubetonin laatu. Siirtoasiakirjoista käy ilmi materiaalien alkuperä ja määrä, toimittaja ja jätteen tuottaja, materiaalien siirron ajankohta sekä jätteen nimike ja kuvaus kuorman sisällöstä. Lisäksi betonimurskeen mukana tulee toimittaa todistus sen liukoisten ja kokonaispitoisuuksien tutkimisesta ja muiden MARA-asetuksen mukaisten vaatimusten täyttymisestä. Humuspehtoori Oy varmistaa jo ennen

sopimuksen laatimista purkubetonin toimittajan kanssa, että purkubetonin laatu vastaa MARA-asetuksen vaatimuksia. Varmistus tehdään Humuspehtoori Oy:n itse ottamalla laadunvarmistusnäytteillä, joita otetaan tiettyjen erien välein ja aina, jos on syytä epäillä purkubetonin laadunmuutoksia. Selvitysten perusteella yhtiö voi arvioida materiaalin laatua ennen toimitussopimuksen tekemistä.

Vastaanotettavien materiaalien laaduntarkkailu ja dokumentointi alkaa rakennuksen purkuvaiheessa, kun maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaisessa purkulupahakemuksessa esitetään muun muassa syntyvän rakennusjätteen käsittelytapa. Ennen purkutyön aloittamista teetetään alan asiantuntijalla selvitys siitä, sisältävätkö purettavat rakenteet terveydelle haitallisia ja vaarallisia aineita, kuten asbestia, kreosoottia, PCB:tä, lyijyä taikka kosteus- tai mikrobivaurioituneita osia. Purkutyöstä laaditaan työsuunnitelma, joka sisältää myös jätehuoltosuunnitelman. Humuspehtoori Oy:n alueelle ei missään vaiheessa oteta vastaan haitallisia aineita sisältäviä betoneita.

Murskatun betonin osalta laadunvarmistus tehdään MARA-asetuksen mukaisesti. Valmiista murskeesta otetaan ympäristökonsultin toimesta yksi kokoomanäyte, joka sisältää vähintään 20 osanäytettä enintään 10 000 tonnin murske-erää kohden. MARA-asetuksen liitteissä 2 ja 3 määritellään haitallisten aineiden raja-arvot ja jätteen laadunhallinnan vaatimukset sekä laadunvarmistus ja tutkimustavat.

Mikäli alueelle tuodaan muuta kuin alueella vastaanotettavaa jätettä, palautetaan kuorma toimittajalle tai ohjataan muualle luvanvaraiseen paikkaan. Toimintaa hoitaa nimetty vastuuhenkilö, joka on toiminnanharjoittajan palveluksessa ja jolla on tehtävän hoitamiseen riittävä ammattitaito. Vastuuhenkilön tiedot ilmoitetaan Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

Toiminnan luonne

Hämeen ELY-keskuksen valitus on perusteeton, sillä se ei perustu ympäristönsuojelulakiin tai -asetukseen. Valituksessa ei ole mitään mainintaa säädöksistä tai pykälistä, joiden perusteella annettu ympäristölupapäätös olisi lainvastainen. ELY-keskuksen valitus ei koske itse toimintaa eli ELY-keskus ei kiistä hakemuksen riittävyttä tai päätöksen lainmukaisuutta.

Suomen valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa, Kierrätyksestä kiertotalouteen (Suomen ympäristö 01/2018), on esitetty tavoitetilä vuoteen 2030 mennessä. Siinä muun muassa materiaalitehokas tuotanto ja kulutus säästävät luonnonvaroja sekä hillitsevät ilmastonmuutosta, jätteen määrä on vähentynyt nykyisestä, uudelleenikäyttö ja kierrätys ovat nousseet uudelle tasolle ja kierrätysmarkkinat toimivat hyvin. Humuspehtoori Oy:n toiminta edistää mainittuja tavoitteita.

Janakkalan kunnan ympäristöpäällikkö on tiedustellut aluehallintovirastolta Humuspehtoori Oy:n toiminnan luonteesta. Aluehallintovirasto on 4.1.2019

vastannut, että Humuspehtoori Oy:n toimintaa voi pitää hyödyntämisenä tai sekä hyödyntämisenä että loppukäsittelynä.

██████████ on antamassaan vastaselityksessä todennut, että maa- ja metsätalouteen liittyvä raskas liikenne ei aja Paisto-Piilonsuotielä kelirikkoaikana. On kyseenalaista, voiko Humuspehtoori Oy:n Piilonsuon toiminta olla poissa toiminnasta keväisin noin yhden kuukauden ajan ja syksyisin myös tien ollessa pehmeä, varsinkin jos Humuspehtoori Oy:n tarvitsemaa materiaalia olisi hyvin saatavilla. Kenttien täyttökerros on 2 metriä ja täytettävä alue 10 hehtaaria. On kyseenalaista, onko järkevää ajaa näin valtavia täyttömääriä pehmeän suon saamiseksi kantavaksi.

Paisto-Piilonsuotietä ei ole tarvetta kunnostaa Humuspehtoori Oy:n toimintaan liittyvän raskaan liikenteen kestäväksi, koska Humuspehtoori Oy:lle on tehty tietöimitus uuden, raskasta liikennettä kestävä eteläisen tien tekemiseksi. Uusi kestävä tie on saatava valmiiksi nopeammin kuin nyt myönnettyssä viidessä vuodessa. Nykyinen tie ei kestä ympärivuotista raskasta liikennettä, joka on Humuspehtoori Oy:n toiminnan edellytys.

██████████ ovat vastaselityksessään edelleen vaatineet pohjoisalueen varastointikenttien ja tukitoiminta-alueen siirtoa eteläpäähän, kauemmas lähimmistä asuinkiinteistöistä. Humuspehtoorin vastineesta ei selviä miten pakkaskauden tai talven aikana toiminnassa välttämätön pölyn sidonta on ajateltu hoidettavaksi.

Suunniteltu betonimurskaustoiminta ja uusi tie sijoittuvat alueen eteläosaan, tällöin myös kaikki varastointikentät ja varikkoalue tulisi kohdentaa lähelle tätä aluetta. Murskeen siirto ja kuljetus purkuineen läjityspaikoille aiheuttaa murskaamiseen verrattavan pöly- ja melukuorman. Humuspehtoori Oy:n vastineessa kenttien sijoittamiseen vaikuttavat maaperän tekniset olosuhteet, korvaavaa ja kantavampaa maaperää löytyy myös lähempänä laitosaluetta. Sijoittamalla nämä alueet etelämmäksi lähinaapuruston haittavaikutuksia saataisiin oleellisesti vähennettyä.

Suunnitellut melun- ja pölyntorjuntavallit ovat alimitoitettuja. Kiinteistö ██████████ sijaitsee rinteessä noin 7 metriä korkeammalla kuin Humuspehtoori Oy:n toiminta-alue. Täten melun ja pölyn torjunta tulee olemaan mahdotonta. Piilonsuontie kulkee tontin läpi hevosaitauksen välittömässä läheisyydessä. Tämänhetkinen Humuspehtoori Oy:n rekka- ja työkoneliikenne nostattaa kuivana aikana ilmaan metrien korkuisen tiepölypilven, joka leviää laajalti. Kiinteistöllä sijaitsee kesäkäytössä oleva ulkouima-allas ja osa raskaan liikenteen nostattamasta pölystä laskeutuu uimaveteen aiheuttaen jatkuvan puhdistustarpeen. Asuinrakennuksen olohuoneen ikkunasta katsottaessa aukeaa näkymä koko Humuspehtoori Oy:n toiminta-alueelle. Suunniteltu melun- ja pölyntorjuntavalli ei tule antamaan minkäänlaista näkösuojaa kyseiselle alueelle.

Kiinteistön ██████████ asuinrakennus on 95 metrin päässä 0,5 ha kentältä, ei 161 metrin etäisyydellä, kuten Humuspehtoori väittää. Kesäkeittiö

on samaiselta kentältä 75 metrin päässä sekä kasvimaat ja kasvihuone ovat 80 metrin etäisyydellä.

Pöly ei laskeudu suoraan alaspäin, kuten Humuspehtoori Oy vastineessaan viittaa. On huomioitava tuulen vaikutus pölyn laskeutumistaikseen. Ilmatieteen laitoksen mittauksen mukaan keskimääräiset tuulen nopeudet tällä alueella vaihtelevat vuodenajasta riippuen 5 metristä 7 metriin sekunnissa. Isot hakkuuaukeat voimistavat tuulen vaikutusta, kuten tässä tapauksessa. Tuulen suunta on pääsääntöisesti lounaasta. Humuspehtoori Oy on toiminnallaan aiheuttanut vallitsevat olosuhteet kaatamalla omistamaltaan alueelta puut ja pensaat. Pohjoispäässä oli tiheää puustoa, jonka yhtiö kaatoi kokonaisuudessaan naapureiden rajoja myöten. Metsänhoitoyhdistyksen mukaan normaaliin toimintaan kuuluu jättää naapurin rajalle suojapuusto noin 20 metrin leveydeltä. Humuspehtoori Oy:n metsähakkuutoiminta on välillisesti aiheuttanut syysmyrskyjen aikana suuret puuston menetykset naapureille. Myrskyn silpomia puita on voitu käyttää vain polttopuuna.

Toiminnan aiheuttamaa melua ei saada selville kertaluonteisella mittauksella. Meluseurannan pitää olla jatkuvaa, siitä saadut tulokset pitää raportoida ja niiden on oltava kaikkien luettavissa. Suurten pöly- ja meluhaittojen vuoksi toiminta-ajat on rajattava arkisin klo 7.00–18.00. Työskentelyä viikonloppuisin tai juhlapäivinä ei pidä sallia.

Kunnan mainitsemaa metsätaloutta ei ole lainkaan. Suon läpi ei ole koskaan kuljetettu puuta. Suon länsipuolisen metsän puut kuljetetaan Kulomäentien kautta.

Maatalousliikenne päättyy osoitteen Piilonsuontie 137 kohdalle. Tätä toimintaa on vain keväisin ja syksyisin peltojen ollessa kuivia. Kahden viikon välein käy Janakkalan Jätteenkuljetus. Kaikki muu rekka- ja raskasliikenne tulee Humuspehtoori Oy:ltä. Tie ei ole tämän tyyppiseen ajoon rakennettu, eikä kestä raskasta ja tiheää kuorma-auto liikennettä. Jos Humuspehtoori Oy saa hakemansa ympäristöluvan, uuden tien rakentaminen on aloitettava välittömästi ja käyttöön otettava mahdollisimman nopeasti kahden vuoden kuluessa. Humuspehtoori Oy:n nykyinen toiminta on pääasiassa raskasta rekkaliikennettä, tätä ei ole yhtiön eikä kunnan vastineissa mitenkään huomioitu. Tälläkin hetkellä, marraskuun alussa, useita kymmeniä rekkakuormia kulkee alueelle päivittäin.

Tämä kuuluu Humuspehtoori Oy:n nykyiseen toimintaan, joka ei ilmeisesti tarvitse mitään lupia.

██████████ ovat antamassaan vastaselityksessä todenneet, että tärkein asia on saada muutos ympäristöluvan tie- ja liikennöintiasiaan. Vastineiden mukaan Paisto-Piilonsuontietä on pitkään käytetty, ja se on nykyäänkin autojen sekä maa- ja metsätalouden aktiivisessa käytössä, ja sen tulee kestää myös raskas liikenne. Piilonsuontien vaikutusalueella on viljelysmaata noin 75 ha, metsätaloutta ei käytännössä enää ole, johtuen Humuspehtoori Oy:n suorittamista avohakkuista Piilonsuolla. Viljasato on arvion mukaan 375 t/v.

Vilja puidaan ja viedään kuivattavaksi, sekä varastoidaan. Varastoilta se toimitetaan loppukäyttäjille. Alueen 27 ha:n viljat ajetaan kuivurille, mikä on tien nro 130 varrella, joten sieltä loppukäyttäjille toimitettava viljamäärä ei rasita enää Piilonsuontietä. Tämä vähentää etisestään maatalousliikenteen määrää.

Lopuiltakin hehtaareilta puinnin jälkeen pellolta kuivurille haettava vilja rasittaa Piilonsuontietä vain noin 500 metrin matkalla. Piilonsuontien varrella olevalta kuivurilta loppukäyttäjille toimitetaan rekka-autolla viljaa vuosittain noin 240 tonnia käyttäen Piilonsuontietä. Humuspehtoori Oy:n ja maatalousyrittäjien lukuja tutkittaessa ei ole relevanttia väittää, että tuleva liikennöinti olisi verrattavissa ”nykyiselläänkin aktiiviseen maa- ja metsätalouskäyttöön”.

Vastineessa mainitun mutkan osalta on saatu aikanaan lupa tiekunnalta kunnostaa oja omalla kustannuksella, salaojittaa se ja maisemoida nurmialueeksi. Jo henkilöautoliikenne aiheutti avo-ojan murtumista. Toimenpiteen jälkeen mutka on kestänyt hyvin ”aktiivisen maa- ja metsätalousliikenteen”, mutta nykyään Humuspehtoori Oy:n aloitettua toiminnan Piilonsuolla tilanne on muuttunut, ja aiheuttanut ongelmia.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut vastaselityksen.

Humuspehtoori Oy on antanut 27.4.2022 vastineen. Vastine on lähetetty tiedoksi muutoksenhakijoille.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus muuttaa lupamääräyksiä 2 ja 13 sekä antaa uudet lupamääräykset 11 a ja 17 a. Muutetut ja lisätyt lupamääräykset kuuluvat kokonaisuudessaan seuraavasti (*muutokset ja lisäykset kursivilla*):

2. Jätteitä saa (*poistettu tekstiä*) kuormata, purkaa sekä käsitellä seulomalla ja murskaamalla arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–19.00. *Jätteitä saa kuljettaa arkipäivisin maanantaista perjantaihin kello 7.00–18.00 niin kauan kuin Piilonsuontien kautta kulkeva tieyhteys on käytössä. Suunnitellun uuden tieyhteyden käyttöönoton jälkeen jätteitä saa kuljettaa maanantaista perjantaihin kello 7.00–19.00.*

Toiminta-ajoista voidaan poiketa perustellusta syystä enintään 20 kertaa vuodessa, jolloin toimintaa voi olla arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00 tai arkilauantaina klo 7.00–16.00. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista on ilmoitettava etukäteen Janakkalan kunnan ympäristöpalveluihin ja tarvittaessa alueen lähinaapureille.

Jätteiden vastaanotto ja käsittely on kiellettyä sunnuntaisin ja arkipäivinä sekä yöaikaan klo 22.00–7.00.

11 a. Jätteenkäsittelytoiminnasta, Piilonsuontien kautta toiminnan alkuvaiheessa tapahtuva liikennöinti mukaan luettuna, ei saa aiheutua tärinävaurioita rakennuksille.

13. Kuljetuksiin ei saa käyttää pohjoista Piilonsuontien kautta kulkevaa tieyhteyttä enää kahden vuoden kuluttua jätteiden käsittelytoiminnan aloittamisesta.

17 a. Toimintaan liittyvän liikennöinnin aiheuttaman tärinän tarkkailusta osoitteessa Piilonsuontie 122 tulee teettää ulkopuolisella asiantuntijalla suunnitelma ennen toiminnan aloittamista. Mainitulla kiinteistöllä, alle 20 metrin etäisyydellä Piilonsuontiestä, sijaitsevien rakennusten kunto ja alttius tärinävaurioille tulee tarkastaa ja dokumentoida. Suunnitelman perusteella tulee laatia perusteltu esitys vaurioita aiheuttamattoman tärinän tasosta. Suunnitelma tulee toimittaa tiedoksi Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja asianosaisille.

Tärinää tulee seurata edellä mainitulla asuinkiinteistöllä riittävän monesta kiinteästä mittauspisteestä. Tärinän tarkkailusuunnitelmasta tulee selvittää tärinän tarkkailupisteiden lukumäärä ja sijainti perusteluineen, esitys tarvittavista jälkitarkastuksista jätteenkäsittelytoimintaan liittyvän tienkäytön loputtua sekä tärinämittausten raportointitiheys ja tapa Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä asianosaisille. Tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa määräyksiä tarkkailun toteuttamistavasta, raportoinnista ja tärinän torjunnasta kiinteistölle aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa a) terveyshaittaa, b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava

mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkoston mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan 1) luonne, kesto, ajankohta ja 21 (32) vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle, 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta, 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus, 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1-kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (varovaisuus- ja huolellisuusperiaate).

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä, - - -

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitystä ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, 22 (32) hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista, 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:n mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ulkona ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Asiassa saatu selvitys

Toiminnan sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Janakkalan kunnan eteläosassa, Janakkalan ja Lopen rajalla, noin 3,5 km Tervakosken taajaman keskustasta etelään Helsingintien länsipuolella. Betoni- ja asfalttijätteen vastaanottoa ja käsittelyä suunnitellaan kiinteistölle Uusi-Juhola 165-431-1-1033. Kiinteistö on tällä hetkellä metsätalousmaata, jolla ei ole aiemmin ollut ympäristöluvan varaista toimintaa. Tilalla ei ole rakennuksia eikä muita toimintoja. Tilan kokonaispinta-ala on 11,3 hehtaaria. Kierrätysbetonilla ja -asfaltilla vahvistettavat kenttäalueet on suunniteltu tilalle Piilonsuo 165-431-1-1496,

joka on vanhaa turvetuotantoaluetta. Tilan kokonaispinta-ala on noin 88 ha, josta turvetta on nostettu noin 40 hehtaarin alueelta. Osa alueesta on metsittynyt luonnostaan ja osa on jäänyt paljaaksi tai vettynyt eriasteisiksi altaiksi ja kosteikoiksi. Tilalla ei ole olemassa rakennuksia eikä rakennettua ympäristöä teitä lukuun ottamatta.

Toimintakiinteistöt eivät sijaitse asema- tai yleiskaava-alueella. Kanta-Hämeen 28.12.2007 lainvoiman saaneessa maakuntakaavassa Piilonsuo on merkitty turpeenottoalueeksi (EOt 55). Hakemuksessa on todettu, että vireillä olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 kaavaehdotuksessa Piilonsuon turvealue on merkitty ylijäämämaiden käsittelyyn ja loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ1 903). Kaava on sittemmin hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.5.2019.

Hyväksytyssä kaavassa alue on osoitettu kiertotalousalueeksi merkinnällä EKO. Kaavamerkinnällä osoitetaan jätteiden ja ylijäämämaterialien monipuoliseen käsittelyyn tarkoitettut alueet. Aluetta koskevan rakentamismääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa tai rakentaa vain alueen pääkäyttötarkoituksen mukaisia rakennuksia ja rakenteita. Aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan maankäytön ja toimintojen suunnittelussa tulee mahdollistaa alueiden kiertotaloustoimintojen kehittäminen. Alueelle voi sijoittaa materiaalien ja tuotteiden uudelleenvalmistustoimintoja, kiertotalouteen liittyviä ylläpitopalveluja sekä käsiteltävien materiaalien välivarastointia ja loppusijoitusta. Alueen ympärille tulee jättää riittävä suoja-alue ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Alueen toimintoja järjesteltäessä on erityistä huomiota kiinnitettävä ympäristönsuojeluun.

Hakemuksen mukaan lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat pulverointi- ja murskaustoimintaan käytettävän laitosalueen koillis-, kaakkois- ja eteläpuolella 485 metrin, 565 metrin ja 600 metrin päässä alueen rajalta. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee 1,15 kilometrin päässä lounaassa. Piilonsuon tilaa ympäröivät pääosin rakentamattomat metsätilat, tilan koilliskulmalla on hakemuksen mukaan 8 asuinrakennusta 50–350 metrin etäisyydellä tilan rajasta.

Uusi-Juholan keskiosa on moreenia, jonka alla on savimaata ja itä- ja länsiosat moreenipeitteistä kalliomaata. Kallioperä on mikrokliinigraniittia. Maastonkorkeudet Uusi-Juholan tilalla vaihtelevat välillä + 94,00 ... + 117,00. Tuleva käsittelykenttä rakennetaan tilan keskivaiheille kahden kalliokukkulan väliin tasoon + 94,00. Kentän koillis- ja itäpuolella kukkulan laki on tasolla + 110,00... + 112,00 ja länsipuolella tasolla + 117,00. Kentän luoteis- ja eteläpuolilla maasto on melko tasaista, luoteessa tasolla + 92,00... + 93,00 ja eteläpuolella tasolla + 100,00 ... + 102,00.

Hakemuksen mukaan Uusi-Juholan tilalla tuotetaan betoniteollisuuden ylijäämästä ja rakennus- ja purkukohteissa syntyvästä betonijätteestä sekä maanrakennustoissa syntyvästä asfalttijätteestä uusiokäyttöön soveltuvia kierrätysbetoni- ja asfalttimurskeita. Murskeita käytetään Piilonsuolle rakennettavien kenttäalueiden vahvistamiseksi, jotta entisen turvetuotantoalueen savipohjaisesta maasta saataisiin kantavia ja

routimattomia alueita. Kenttien rakennusvaiheesta ja kysynnästä riippuen mursketuotteita voidaan toimittaa myös muihin maanrakennuskohteisiin.

Tuotannon toimintoja ovat vastaanotto, välivarastointi raaka-aineena tai valmiina tuotteena, käsittely pulveroimalla ja tarvittaessa murskaamalla/seulomalla sekä materiaalin siirtely, kuormausta ja kuljetukset. Vastaanotettavasta materiaalista keskimäärin noin 80 % (enintään 40 000 t/a) on betonia ja noin 20 % (9 900 t/a) asfalttia. Näiden keskinäinen suhde voi vaihdella vuosittain tarjonnasta riippuen. Kokonaisvastaanottomäärä on enintään 49 900 t/a. Alueella vastaanotetaan ainoastaan pilaantumaton, hyödyntämiskelpoista ainesta. Vastaanotettavien materiaalien tulee täyttää eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen (843/2017, MARA-asetus) liitteessä 2 määriteltyjen haitta-aineiden raja-arvot. Vastaanottotarkastuksessa kuorma tarkastetaan aistinvaraisesti. Vastaanotettavan materiaalin toimittaja, laatu ja paino-/tilavuusperusteinen määrä kirjataan ylös.

Vastaanotettu betoni käsitellään ensisijaisesti pulveroimalla palakokoon 0–300 mm. Asfalttipäällysteen jyrksinnässä syntyvän asfalttirouheen raekokoon jo valmiiksi niin pientä, että sen kierrättäminen ei edellytä murskaustoimenpiteitä. Päällysteiden purkamisesta syntyy laattamaisia asfaltinkappaleita, joiden uusiokäyttö edellyttää murskaamista. Tarvittaessa materiaalia murskataan/seulotaan siirrettävällä iskupalkkimurskaimella tai vastaavalla kierrätysmurskaimella sekä murskaimeen kuuluvalla tai erillisellä seulastolla. Laitteet tuodaan alueelle kutakin murskausjaksoa varten. Purkubetonin sisältämä rauta poistetaan joko esikäsitteilyn yhteydessä tai magneettierottimella murskauksen yhteydessä. Suurimmat puun-, villan- ja muovinkappaleet poistetaan betonin seasta seulomalla.

Vastaanottotarkastuksen jälkeen kuormat puretaan raaka-ainevarastoon. Valmiit murskeet pyritään sijoittamaan rakennettavien kenttien jakavaan/kantavaan kerrokseen mahdollisimman pian. Murskeet varastoidaan niiden teknisten ominaisuuksien mukaan lajiteltuihin varastokasoihin. Välivarastoitavien materiaalien suurin kertavarasto alueella olisi 15 000 tonnia kierrätysbetonia, jakautuen noin puoliksi käsittelemättömän ja käsitellyn materiaalin välillä. Varastokasojen ylläpitoon, materiaalien siirtelyyn ja kuormaukseen käytetään kauhakuormaajaa ja kaivinkonetta.

Suunnitellut kenttäalueet ovat kosteita savipohjaisia turvemaita, joiden turvekerroksen paksuus vaihtelee. Tavoitteena on rakentaa alueista betoni- ja asfalttimursketta ja moreenimaita hyödyntäen kuivia ja routimattomia, työkoneiden painoa kantavia käsittely- ja varastointikenttiä alueelle suunniteltavien toimintojen muun muassa energiapuun ja muiden massojen käsittelyyn ja varastointiin. Kenttien välille on suunniteltu kaksi tieosuutta, joiden kantavuutta vahvistetaan betonimurskeella.

Ympäristölupapäätöksen kertoelmaosan mukaan betonimurskeella vahvistettavia kenttäalueita on 5 ja tieosia 2. Hyödynnettävän maa-aineksen määrä on yhteensä noin 200 000–420 000 tonnia riippuen täyttökerroksen paksuudesta, saatavilla olevasta materiaalista ja kenttäalueen

rakenneominaisuuksista. Kentät rakennetaan yksi kerrallaan valmiiksi sitä mukaa, kun rakenteisiin soveltuvia materiaaleja on saatavilla. Vastaanotettaessa enimmäismäärä 49 900 tonnia kenttien toteutus kestää arviolta 3–7 vuotta.

Alueilta kuorittavat humuspitoiset pintamaat on tarkoitus käsitellä mullaksi tai toimittaa mullan raaka-aineeksi. Kaikki rakenteiden vuoksi kuorittavat ainekset pyritään hyötykäyttämään ja kierrättämään läjittämisen sijaan. Piilonsuon puolelle rakennetaan noin 1 000 m²:n kokoinen tukitoiminta-alue, jolle sijoitetaan työmaaparakki sosiaali-tiloiksi, polttoainesäiliö sekä huoltokontti.

Betonin pääasiallinen käsittelytapa on kaivinkoneen murskakauhalla tehtävä pulverointi. Hakemuksen mukaan pulverointia tehdään ympärivuotisesti ma-pe kello 7.00–22.00 välillä, käytännössä pulverointi toteutuu jaksottaisesti raaka-aineen saatavuuden mukaan. Murskaamista arvioidaan tehtäväksi 1–4 kertaa vuodessa 1–4 viikkoa kerrallaan riippuen vastaanotettavan raaka-aineen tarjonnasta. Kerrallaan murskattava määrä on keskimäärin 10 000 tonnia, pienin murskattava erä on 5 000 tonnia. Jakson aikana murskaamista tehdään ma-pe kello 7.00–20.00 välisenä aikana. Materiaalien vastaanottoa, kuormauksia ja kuljetuksia tehdään kysynnän mukaan ympäri vuoden ma-pe kello 7.00–22.00 välisenä aikana. Kysyntähuippujen aikana kuormausta ja kuljetuksia voidaan tehdä myös arkilauantaisin kello 7.00–18.00 välisenä aikana. Lupamääräyksellä 2 on rajattu toiminta-aikoja hakemuksesta esitetystä.

Vastaanotettava materiaali tuodaan alueelle kuorma-autoilla 5–50 tonnin kuormissa, valmis murske kuljetetaan käyttökohteisiin pääosin 45 tonnin kuormissa. Toiminnasta aiheutuu raskasta liikennettä keskimäärin 1 500–2 000 ajosuoritetta vuodessa, 0–60 käyntiä vuorokaudessa. Liikennemäärät vaihtelevat tuotantotilanteen mukaan, tuotantohuippujen aikana liikenne on vilkkaampaa, välillä kuljetuksia ei ole lainkaan. Liikennöinti alueelle tapahtuu tällä hetkellä pohjoisesta Helsingintieltä (tie nro 130) 2,5 km pitkää reittiä Paistontien ja Piilonsuontien kautta. Tieosuudella on tien välittömässä läheisyydessä 15 omakotitaloa, joista kolmen etäisyys on alle 20 metriä tiestä. Tilalla on omaa kunnostettua autotietä noin 1,5 km. Alueelle on suunniteltu rakennettavaksi etelän puolelta Punkantielle uusi tieyhteys, jonka varrella ei ole asutusta.

Helsingintien keskimääräinen arkivuorokausiliikenne on 4 290 ajoneuvoa (2017), josta raskasta liikennettä on 6,9 %. Uuden tieyhteyden rakentamiseksi UusiJuholan tilalta Punkantielle on suoritettu tietoimitus (nro 2014-486001). Sorapäällysteisestä tiestä tulee 2,1 kilometriä pitkä ja 10–12 metriä leveä. Punkantien keskimääräinen arkivuorokausiliikenne on 391 ajoneuvoa (2017), josta raskasta liikennettä on 3,8 %.

Suunnitteilla on jatkaa tieyhteyttä liittymästä Helsingintielle (tie nro 130), jonka vaatimasta kaavoituksesta on alustavasti neuvoteltu Janakkalan kunnan kanssa. Tällöin toiminnasta syntyvä raskas liikenne pystytään ohjaamaan Punkantien sijasta suoraan merkittävästi vilkkaammalle Helsingintielle.

Selvitykset toiminnan ympäristövaikutuksista

Hakemuksen mukaan toiminnan melupäästöt aiheutuvat pääosin kierrätysbetonin ja -asfaltin pulveroinnista ja murskauksesta. Melua syntyy myös materiaalin siirtelystä ja kuormauksesta ja kuljetuksista.

Hakemukseen on liitetty 11.2.2018 päivätty meluselvitys (Sitowise Oy). Selvityksessä on mallinnettu hakemuksessa tarkoitettua toiminnasta ja siihen liittyvästä kuljetusliikenteestä aiheutuvaa melua. Melulaskennat tehtiin SoundPlan 8 – melulaskentaohjelmaan sisältyvillä pohjoismaisilla tie- ja teollisuusmelun laskentamalleilla. Selvityksessä laskettiin päiväajan (klo 7–22) keskiäänitasot (L_{Aeq}). Melulähteenä huomioitiin teollisten toimintojen lisäksi kuljetusliikenne, jonka osalta oletuksena käytettiin 10 ajoa tunnissa kello 7–22 nopeudella 40 km/h. Melumallinnuksen tuloksena on todettu, että nykyisellä reitillä kuljetusliikenne aiheuttaa paikallisen melutason ohjearvon 55 dB ylityksen kahden asuinalueen alueella. Suunnitellulla uudella reitillä ei havaittu ohjearvojen ylityksiä asuinrakennusten piha-alueilla. Mallinnuksen mukaan betoninmurskauksen, pulveroinnin ja kuormauksen aiheuttamat keskiäänitasot eivät ylitä melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mallinnuksessa selvitettiin myös kiinteistölle Piilonsuo rakennettavien lähimpänä asuinrakennuksia sijaitsevien kahden varastokentän rakentamisesta aiheutuvaa melua. Laskennan mukaan varastokenttien rakentamisesta aiheutuvat melutasot eivät ylitä melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Selvityksessä on kuitenkin esitetty, että meluvalli voi olla tarpeen muun muassa melun vähentämiseksi.

Hakemuksen mukaan pulveroinnista ja murskauksesta aiheutuvaa melua vähennetään varastokasojen sijoittelulla. Lisäksi käsittelyalueen länsi- ja itäpuolelle sijoittuvat 20–25 metriä korkeat rintaukset vaimentavat melua. Yhtiö on vastineessaan hallinto-oikeudelle esittänyt, että kiinteistölle Piilonsuo suunniteltujen kenttien rakennustöistä aiheutuvaa melua ja pölyämistä voidaan vähentää Piilonsuo-kiinteistön ja asuinalueiden väliin istutettavalla puustolla ja meluvallilla.

Hakemuksen mukaan toiminnan ilmaan johtuvat päästöt syntyvät pulveroinnista, murskauksesta ja seulonnasta sekä materiaalien siirtelystä, sekä kaluston pakokaasupäästöistä. Materiaalin pääasiallinen käsittelytapa on pulverointi, jonka pölypäästöt ovat huomattavasti vähäisemmät kuin murskauksen. Hakemuksen mukaan kuljetuspölyä sidotaan kastelemalla toimintakenttää ja kuljetusreittejä.

Toiminnassa syntyy tärinää murskauksista ja kuljetuksista. Hakemuksen mukaan kuljetusten tärinä ulottuu noin 10–15 metrin etäisyydelle tiestä.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Asiassa on valitusten johdosta arvioitava, onko Humuspehtoori Oy:n toimintaa varten myönnettyssä ympäristöluvassa otettu huomioon toiminnasta ja siihen

liittyvästä kuljetusliikenteestä aiheutuvat päästöt riittävästi siten, että lupa on voitu myöntää luvassa annetut lupamääräykset huomioon ottaen.

Nykyisen tieyhteyden käyttö

Muutoksenhakijoina olevien yksityishenkilöiden valituksissa on tuotu esiin etenkin toiminnan liikenteestä aiheutuvat melu- ja pölyhaitat sekä tärinän aiheuttama haitta rakennuksille tien varressa. Lisäksi on vedottu siihen, ettei nykyisen kuljetusreitit Paisto-Piilonsuo-Luuliontien rakenne kestä toiminnan raskasta liikennettä, ja että tienkäyttäjien turvallisuus vaarantuu raskaan liikenteen lisääntymisen takia. Hallinto-oikeus toteaa, että teiden käyttäjien liikenneturvallisuus ei liity toiminnasta aiheutuvaan ympäristön pilaantumiseen. Tämän vuoksi liikenneturvallisuutta ei voida ottaa huomioon ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Tien käyttäjien vastuu yksityistielle aiheutuvasta vahingosta tai yksityistien kunnostamiseen liittyvät asiat eivät myöskään tule arvioitavaksi ympäristölupa-asian yhteydessä.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytysten arviointi tapahtuu lähtökohtaisesti hakemuksen mukaiselle sijoituspaikalle. Hallinto-oikeudessa on kysymys sen arvioimisesta, onko ympäristölupa voitu myöntää hakemuksessa esitetyllä tavalla ottaen huomioon lupapäätöksessä asetetut lupamääräykset. Näin ollen hallinto-oikeus ei voi asiaa käsitellessään ottaa huomioon valituksissa vaadittua Piilonsuo-kiinteistölle rakennettavien kenttien vaihtoehtoista sijoittamispaikkaa.

Valituksenalaisella päätöksellä on sallittu toimintaan liittyvän liikenteen ohjaaminen Paisto-Piilonsuotien kautta, kunnes eteläpuolelle suunniteltu tieyhteys valmistuu. Asiassa saadun selvityksen mukaan materiaalien ja raaka-aineiden kuljetuksiin käytetään raskasta kuorma-autokalustoa. Ennen uuden tieyhteyden käyttöönottoa kaluston liikenteestä aiheutuu melua ja tärinää yksityistiellä. Asiakirjoista saatavan selvityksen ja karttatarkastelun perusteella voidaan päätellä, että muutoksenhakijoiden asuinrakennusten ohi kulkeva Paiston-Piilonsuontie on ollut käytössä lähinnä niiden varrella olevien asukkaiden omaa liikennettä varten. Nopeusrajoitus näillä teillä on ollut alhainen, eikä raskasta liikennettä ole ollut sanottavasti, lukuun ottamatta vähäistä maatalouteen liittyvää ajoa Paistontien. Asiassa saadun selvityksen mukaan kuljetuksista aiheutuva keskimelutaso ($L_{Aeq7-22}$) ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädetyn päiväajan ohjearvon 55 dB muutaman asuinrakennuksen piha-alueella Piilonsuontien varrella. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksen tarkoittamaan kenttien ja tiealueiden rakentamiseen kuuluvat olennaisesti rakentamisen vaatimat materiaalikuljetukset. Hakemuksen mukaiset toiminnan huippusesongit moninkertaistaisivat raskaan liikenteen nykyisellä kuljetusreitillä. Kun otetaan huomioon asutuksen läheinen sijainti Piilonsuontien ja Paistontien ympäristössä ja kuljetusreitit kapeus sekä hakemuksessa arvioitu kuljetusten päivittäinen määrä, hallinto-oikeus toteaa, että kohtuuttoman haitan ehkäisemiseksi Paiston-Piilonsuontien kautta tapahtuvien raskaan liikenteen kuljetusten päättymistä on syytä jouduttaa. Hallinto-oikeus on näin ollen muuttanut lupamääräystä 13 ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla.

Toiminta-ajan rajoittaminen

Muutoksenhakijat ovat vaatineet toiminta-ajan rajoittamista toiminnasta aiheutuvan melun ja pölyn takia. Ottaen huomioon, mitä edellä on mainittu kuljetusliikenteen aiheuttamasta meluhaitasta tien varressa oleville asuinkiinteistöille, hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräystä 2 kuljetuksille sallitun toiminta-ajan osalta, kunnes uusi tieyhteys on otettu käyttöön.

Melumallinnuksen perusteella Piilonsuo-kiinteistölle rakennettavien käsittelykenttien rakentamisesta tai kierrätysbetonin pulveroimisesta tai murskaamisesta aiheutuva melu ei ennalta arvioiden ylitä melun ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mallinnuksessa ei ollut otettu meluvalleja huomioon. Ottaen lisäksi huomioon, mitä lupamääräyksissä 12, 13 ja 17 on määrätty meluvallin rakentamisesta Piilonsuo-kiinteistölle, nykyisen tieyhteyden käytön päättymisestä sekä melun tarkkailusta, hallinto-oikeus katsoo, ettei melun torjunnasta tai toiminta-ajan rajoittamisesta ole syytä määrätä enemmälti muiden toimintojen kuin kuljetusten osalta. Nykyisellä kuljetusreitillä ainakin Piilonsuontien melualue muodostuu lähes yksinomaan Humuspehtoorin jätteenkäsittelytoimintaan sisältyvän raskaan liikenteen melusta. Tästä syystä hallinto-oikeus katsoo, että kuljetuksista aiheutuva melu tulee ottaa huomioon toiminnasta aiheutuvan meluhaitan arvioinnissa. Melumallinnuksen mukaan jätteenkäsittelytoiminnan merkittävin meluhaitta aiheutuu juuri Paisto-Piilonsuontien kautta raskaalla kalustolla suoritettavista kuljetuksista, jotka mallinnuksen oletuksella (10 ajoa/h klo 7-22 nopeudella 40 km/h) aiheuttavat kahden asuinkiinteistön kohdalla melutason L_{Aeq} 55 dB ylittymisen pihapiirin tienpuoleisessa osassa. Kun kuljetusaikoja ja nykyisen tieyhteyden käyttöaikaa on hallinto-oikeuden määräämällä tavalla kuitenkin rajoitettu, kohtuutonta rasitusta kuljetuksiin liittyvästä melusta ei aiheudu. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä toiminnanharjoittajaa selvittämään melua mittauksilla. Muusta toiminnasta aiheutuva melu ei ennalta arvioiden aiheuta naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta haittaa lähimmille häiriintyville kohteille.

Tärinä

Kun otetaan huomioon muutoksenhakijoiden asuin- ja talousrakennusten sijainti raskaan liikenteen käyttöön ilmeisen soveltumattoman Piilonsuontien vieressä sekä alueen savinen maaperä, tärinävaurioiden aiheutuminen jätteenkäsittelytoimintaan sisältyvistä raskaan liikenteen kuljetuksista on mahdollista osoitteessa Piilonsuontie 122, tietä lähinnä sijaitseville rakennuksille. Tästä syystä hallinto-oikeus on katsonut tarpeelliseksi lisätä päätökseen lupamääräykset 11a ja 17a. Asiassa on myös otettu huomioon, että alueella ei ole jätteenkäsittelytoiminnan kuljetusten lisäksi muita toimintoja, joista voisi aiheutua asuinkiinteistöillä havaittavaa haitallista tärinää.

Pöly

Pölyämistä aiheutuu materiaalin pulveroimisesta ja murskauksesta, kenttien rakentamisesta sekä tien käyttämisestä. Valituksissa on kiinnitetty huomiota pölyämisen lisäksi purkubetonista peräisin olevan pölyn mahdollisesti terveydelle haitallisiin aineisiin. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 8 on määrätty, että betonimurskeet on tutkittava ennen kuin ne hyödynnetään maarakentamisessa. Näytteenotossa ja näytteiden tutkimisessa on noudatettava MARA-asetuksessa tarkoitettua laadunhallintaa. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa myös velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan hiukkasmittauksia ja antaa hiukkaspäästöjen alentamista koskevia lisämääräyksiä. Ottaen lisäksi huomioon hakemuksessa mainitut keinot pölyämisen estämiseksi sekä lupamääräyksessä 12 pölyämisen ennalta ehkäisemiseksi sekä sen rajoittamiseksi annetut määräykset, hallinto-oikeus toteaa, että pölyämisestä aiheutuvien haittojen osalta lupapäätöksessä on annettu ympäristönsuojelulain 52 §:ssä tarkoitettut tarpeelliset ja riittävät määräykset, eikä lupajaoston päätöstä ole syytä kumota tai muuttaa lupamääräyksiä tältä osin.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

████████████████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Janakkalan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **9.9.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Janne Marttila ja asessori Tatu Jouppi sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Riikka Salo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Jäljennös maksutta

Humuspehtoori Oy
Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Janakkalan kunnan terveydensuojeluviranomainen
Janakkalan kunnanhallitus
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat
Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue
Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>